

PRIPOROČILA IN DODATNA LITERATURA ZA PRIPRAVE NA TEKMOVANJE S PODROČJA SLOVENŠČINE ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2024/2025

SREČA(NJA) V PROSTORU IN ČASU

(tekmovanje v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje 2024/2025
za dijake 1. in 2. letnikov gimnazij in srednjih strokovnih šol)

PRIPOROČILA IN DODATNA LITERATURA

Tekmovalci in tekmovalke v letošnjem šolskem letu za Cankarjevo tekmovanje berejo roman **Mateje Gomboc *Gorica*** in poznajo **pesmi z albuma Iztoka Mlakarja *Štorije in baldorije in/ali Balade in štroncade***.

Na **ŠOLSKEM TEKMOVANJU** pokažejo razumevanje in doživljanje romana Mateje Gomboc *Gorica*.

Za šolsko tekmovanje dijaki berejo, izražajo svoje doživljanje in razumevanje prebranega, obnavljajo in povzemajo roman, razčlenjujejo in razlagajo svoje misli, predstave o prebranem ter vrednotijo. Ob tem spoznavajo in uporabljajo literarnovedne pojme (na primer: vrsta romana, tema, motivi, osebe, dogajalni čas, dogajalni prostor, zgradba, slog) ter si pomagajo z dodatno literaturo. Npr.:

- utemeljitev nominacije za Cankarjevo nagrado 2024: https://cankarjeva-nagrada.si/wp-content/uploads/2024/04/Cankarjeva-nagrada_2024_Nominacije.pdf;
- intervju: <https://www.druzina.si/clanek/mateja-gomboc-gorica>;
- ocena: <https://ars.rtvsl.si/podcast/ocene/173250873/175009679>;
- predstavitev knjige in avtorice v Knjižnici Domžale: https://www.youtube.com/watch?v=ia_7zZNA5XA;
- biografski podatki o avtorici in njenem delu (iz poljubnega vira).

Tekmovalci in tekmovalke pišejo **spis na književno temo**. V njem ob krajših navodilih/na podlagi ključnih besed **problemsko** obravnavajo predpisano temo in motive, in sicer z obnavljanjem, razlaganjem, utemeljevanjem in vrednotenjem oziroma aktualizacijo.

Ob naslovu in citatu bodo navodila za pisanje spisa krajša in manj podrobna. Usmerjala bodo le na ključna vprašanja. Poznavanje in uporabo književnega znanja naj dijaki smiselno vključujejo pri opisovanju, razlaganju, vrednotenju in utemeljevanju.

Na **REGIJSKEM TEKMOVANJU** pokažejo poznavanje in razumevanje romana Mateje Gomboc *Gorica* in pesmi Iztoka Mlakarja z obeh albumov, predvsem naslednje pesmi: *Soča*, *Politik Gvido*, *Počasno življenje*, *Karlo Špacapan*, *Puntarska*, *Počasno življenje*.

Pri tem si pomagajo tudi z dodatno literaturo. Npr.:

- intervju: <https://primorske.svet24.si/2020/02/16/iztok-mlakar-slovenci-smo-narod-s-posebnimi-potreb>;
- <https://www.sigic.si/storije-in-baldorije-30-let-kasneje.html>;
- besedila in akordi: <http://www2.arnes.si/~tverbo/mlakar/pesmi.html>;
- <https://www.dnevnik.si/1042246080>;
- <https://www.dnevnik.si/1042971285>;
- biografski podatki o avtorju in njegovem delu (iz poljubnega vira).

Tekmovalci in tekmovalke podobno kot na šolskem tekmovanju pišejo **spis na književno temo**, v katerem ob priloženem odlomku/odlomkih iz romana ali pesmi s pomočjo krajših navodil/ključnih besed predpisane teme smiselno povežejo in interpretirajo, ter **problemsko** obravnavajo s povzemanjem, z razlaganjem, s primerjanjem, z utemeljevanjem, z vrednotenjem oziroma z aktualizacijo ter z vključevanjem dodatne literature.

Na **DRŽAVNEM TEKMOVANJU** dijaki pokažejo poznavanje in razumevanje romana *Gorica* in pesmi Iztoka Mlakarja z albumov *Štorije in baldorije* in *Balade in štroncade* ter dodatne literature, priporočene za šolsko, regijsko in državno tekmovanje. Leposlovno besedilo povezujejo z znanjem literarne teorije in literarne zgodovine ter ga primerjajo z besedili, ki so predvidena za obravnavo po učnem načrtu. Za državno tekmovanje veljajo tudi vsa priporočila s šolskega in z regijskega tekmovanja, in sicer skupaj z dodatno literaturo.

Težavnost naloge se stopnjuje sorazmerno s stopnjo tekmovanja.

Tekmovalci in tekmovalke pišejo **spis na književno temo**, v katerem ob navodilih/ključnih besedah in (lahko tudi) na podlagi priloženega (znanega/neznanega) besedila interpretirajo priloženo besedilo in ga povežejo z razpisanim književnim delom ter ga **problemsko** obravnavajo s povzemanjem, z razlaganjem, s primerjanjem, s komentiranjem, z utemeljevanjem, z vrednotenjem oziroma z aktualizacijo.

Vrednotenje spisov zajema tri bistvene elemente:

- poznavanje in interpretiranje ter vrednotenje predpisanih besedil;
- ustvarjalnost, izvirnost in problemskost pisanja;
- jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost.

Na državnem tekmovanju se dolgi odlomki o življenju in delu avtorjev, ki v besedilo niso smiselno in koherentno povezani, štejejo kot zastranitev.

Sestavljavke nalog